

OKM PYÖREÄN PÖYDÄN KESKUSTELU 16.9.2020

Taide- ja kulttuurialan tulevaisuuden näkymät

Suomen Säveltäjät ry kiittää kutsusta pyöreän pöydän keskusteluun ja haluaa toimittaa näkemyksiä täten myös kirjallisesti. Suomen Säveltäjät on 75-vuotias aatteellinen yhdistys, jonka jäsenet ovat taidemusiikin säveltäjiä. Asiantuntijaorganisaationa se valvoo ja tukee säveltäjien taiteellisia, ammatillisia ja taloudellisia etuja sekä edistää Suomen luovaa säveltaidetta. Jäsenkuntamme on kansainvälistä ja korkeasti koulutettua.

1. Mitä valtiovallan pitäisi tehdä alan edistämiseksi lyhyellä ja pitkällä aikavälillä?

- Kulttuurialan rahoitus on varmistettava, vaikka valtion ja kuntien talous on vaikeassa tilanteessa. Veikkausvarat ovat taiteelle ja kulttuurille kohtalon kysymys. Pitkällä aikavälillä esimerkiksi taidelaitosten rahoitus ei saisi olla riippuvainen siitä, mitä rahapelien maailmassa tapahtuu.
- Suorat tuet koronaviruksen vuoksi kärsiville taiteilijoille ovat keskeisiä. Kun konsertit ja sävellystilaukset ovat peruuntuneet, on aivan perustoimeentulo vaakalaudalla. Apurahojen, eläkkeiden ja tekijänoikeuskorvausten merkitys korostuu. On huomattava, että koronaviruksen vaikutus iskee viiveellä tekijänoikeuskorvauksiin, joten pandemian vaikutus säveltäjiin jatkuu vielä pitkään.
- Äkillinen sosiaaliturvan tarve ja taiteellinen työ on sovitettava yhteen. Tekijänoikeustuloilla ei saisi olla työttömyysturvaa leikkavaa vaikutusta. Sosiaaliturvaa on uudistettava pitkällä tähtäimellä niin, että järjestelmä luo turvaa myös epätyypillisissä asemassa työskenteleville taiteilijoille ja mahdollistaa työnteon ja sosiaaliturvan yhteensovittamisen.
- Tekijänoikeuslainsäädännöllä on suuri merkitys musiikin ekosysteemissä, joten tekijänoikeusdirektiivin kansallinen voimaansaattaminen sanamuotojen mukaisesti on tärkeää, jotta erilaisten alustojen liiketoiminta on vastuullista ja ns. arvokuiluun voidaan vaikuttaa.
- Yksityisen kopioinnin hyvittämisen määrärahat on turvattava.

- Kulttuurialan yrityksille tarvitaan tukea, joka aidosti soveltuu menetetyn liiketoiminnan korvaamiseen ja alan elpymiseen myös musiikkialalla (viittaamme musiikkialan lausuntoon talousvaliokunnalle kustannustuen ongelmista). Kulttuurialan jälleenrakennuksessa tarvittaisiin elpymisvaiheen rakennetukea.

2. Mitä alan itsensä pitää tehdä toimintansa ja suomalaisen kulttuurin edistämiseksi?

Korona-aikana alan kekseliäisyys ja luovuus on ollut käytössä. Uusia digitaalisia toimintamalleja ja työtapoja syntyy ja niitä tuetaan. Poikkeusoloissa alan yhteistyö on ollut voimaa ja alan pitää edelleen puhaltaa yhteen hiileen.

Kulttuurialan pitää panostaa käytettävissä olevilla omilla keinoillaan alan tukemiseen taloudellisesti tässä hätätilanteessa. Tekijänoikeustilityksiä on nopeutettu ja esimerkiksi Teosto on ilmoittanut jakavansa 1 miljoona euroa koronatukena. Säätiot ja rahastot ovat tehneet voitavansa. Myös Suomen Säveltäjät ry jakaa alan yhteisiä, Kopioston keräämiä kopiointivaroja avustuksina suomalaisen musiikin edistämiseen sekä omien hankkeidemme kautta.

Suomen säveltäjät ry:n hankkeissa painottuu tällä hetkellä sävellyspedagoginen työ. Rakennamme taidemusiikin tulevaisuutta kannustamalla lapsia ja nuoria sävellyksen maailmaan (esimerkkinä sävellyksen opetuksen materiaalipankki www.opus1.fi). Korona-aikana musiikin etäopetus on saanut aivan uudet mittasuhteet.

3. Taiteen ja kulttuurin merkitys koronaepidemiasta toipumisessa ja resilienssin kasvattamisessa?

Taide antaa mahdollisuuksia tulkita kokemuksia ja käsitellä asioita. Moniarvoisen taidekentän merkitys korostuu tässä maailmantilanteessa. Luovat yksilöt ovat avain yhteiskunnan menestyksekkääseen tulevaisuuteen. Vahva, vakaa ja moniääninen taiteen ja kulttuurin kenttä ruokkii yksilöllistä luovuutta sekä monenlaisia yhteistyörakenteita luovien yksilöiden välillä. Resilienssi edellyttää kykyä uusien toimintamallien ja menettelytapojen kehittämiseen ja luontevaan hyödyntämiseen. Taide ja kulttuuri tarjoavat alustan luovalle ajattelulle.

Helsingissä 16.9.2020

Vappu Verronen

Toiminnanjohtaja